



МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

Кафедра менеджменту та економіки

“Економічний аналіз” [Текст]: Методичні рекомендації до виконання
самостійної роботи з дисципліни для студентів спеціальності 073 “Менеджмент”
– Київ. – с.

Розробник: к.е.н., ст. викладач кафедри менеджменту та економіки Приймач
Н. В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ:

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

(цифр. і назва навчальної дисципліни)

Укладач:
к.е.н., ст. викладач

Н. В. Приймач

Обговорено та схвалено на засіданні
кафедри менеджменту та економіки,

протокол № 9 від 24.09.2021 р.
Завідувач _____ Ю. Реміга

Київ – 2021

ПОНЯТТЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ

Навчальний план з теоретичного курсу "Економічний аналіз" передбачає вивчення лекцій з тем програми курсу та проведення практичних занять. Але на лекції і практичні заняття відводиться дуже мало часу. В цих умовах, важливим формою навчального процесу є самостійна робота студента (СРС).

СРС – невід’ємна складова частина підготовки фахівців в ННІ інституті Європейська школа бізнесу Міжнародного європейського університету та є одним з форм оволодіння навчальним матеріалом поза межами обов’язкових навчальних занять. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, їх поглиблення, набуття та удосконалення практичних навичок та умінь за відповідними спеціальністю та напрямом.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального процесу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Головною метою самостійної роботи студента є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів і т.д.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчального програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи кожного студента можуть значно відрізнятися за межами навчальної програми, якщо це цікавило його і у нього появилось бажання у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійному вивченню студентами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах.

СРС охоплює: підготовку до аудиторних занять (лекції, семінари, практичних, лабораторних тощо); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів; підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою; підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт; підготовка до підсумкової державної атестації, у тому числі й виконання випускної кваліфікаційної (дипломної, магістерської) роботи бакалавра, спеціаліста та магістра; роботу в студентських наукових гуртках,

проблемних групах, семінарах тощо; участь у роботі факультативів, спеціальних тощо, участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, тощо; інші види діяльності, що ініціюються та здійснюються кафедрами.

УМОВИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Умови для самостійної роботи створюються ННІ Європейська школа бізнесу і його кафедрами, відповідальними за конкретні напрями навчальної діяльності. Матеріально-технічне та інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів включає: бібліотеку з комп’ютерним читальним залом, укомплектовану відповідно до чинних норм; комп’ютерний клас з можливістю роботи в Інтернеті; місця проходження практики (бази практики) відповідно до укладених договорів; Європейська школа бізнесу як аудиторія для самопідготовки, навчальну та навчально-методичну літературу, розроблену викладачами кафедр з урахуванням збільшення частки самостійної роботи студентів та інші матеріали.

Кафедри та науково-дослідні лабораторії інституту мають право залучити студентів до участі в науково-дослідній діяльності відповідно до положень про ці підготовки.

Організаційні структури, в яких студенти здійснюють наукову діяльність (студентські наукові товариства, проблемні групи, гуртки, семінари тощо), створюються інститутом і його підрозділами з ініціативи студентів.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Організацію самостійної роботи студента здійснюють кафедри ННІ Європейська школа бізнесу. Збільшення частки самостійної роботи студентів і відповідне зниження аудиторного навантаження викладачів передбачає адекватне збільшення кількості академічних годин, що відводяться на контроль знань студентів (контроль самостійної роботи), поточні групові та індивідуальні консультації, індивідуальну роботу з ними, розробку науково-методичних і навчальних матеріалів.

Організація й контроль ходу і змісту навчальної самостійної роботи і її результатів здійснюються відповідно до графіків контролю самостійної роботи студентів, що розробляються і затверджуються кафедрами ННІ Європейська школа бізнесу.

З власної ініціативи кафедри можуть проводити студентські навчальні, наукові та науково-практичні заходи.

Організація самостійної роботи студента спрямовується на оволодіння вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчального, навчально-методичного, наукового, науково-популярного літературою;
- конспектування літературних джерел;
- робота з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- робота з ПЕОМ, користування Інтернетом;
- розв'язання практичних завдань.

ЗМІСТ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Самостійна навчальна та науково-дослідна робота як складова навчально-виховного процесу виконується студентами під керівництвом викладача, що здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі.

СРС повинна мати такі ознаки: бути виконаною особисто студентом або студентського підгрупою (командою), де кожен її член самостійно виконує свою частину колективної роботи; являти собою закінчену розробку, де розкриваються і аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів; демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються; мати навчальну, наукову або практичну спрямованість і значимість; містити певні елементи новизни.

Види і зміст СРС з кожної спеціальності визначаються навчальною програмою з дисципліни. Час, що відводиться на СРС з кожної спеціальності, визначається навчальним планом.

Кафедри можуть розробляти, окрім навчальних програм з дисципліни, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості виконання СРС.

СРС в процесі вивчення навчальної дисципліни передбачає розв'язання практичних вправ (завдань), виконання письмових контрольних робіт.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів повинне враховувати специфіку цього роду діяльності студентів і викладачів й містити в собі рекомендації для самостійної роботи студентів. Рекомендації із самостійного вивчення або повторення навчального матеріалу повинні містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із визначеним навчальним і науковим видань, що використовуються з цієї метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, приклади оформлення самостійної письмової роботи тощо.

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Результати СРС оцінюються викладачем відповідно курсу, а в окремих випадках створеною комісією з членів кафедри.

Форми контролю самостійної роботи обираються викладачем з таких варіантів:

- індивідуальний або колективний проект, передбачений навчальною програмою з дисципліни або окремих модулів, що потребують формування практичних навичок і умінь студентів;
- поточний контроль на основі виконання практичних робіт;
- поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо;
- усна доповідь;
- вирішення практичних задач;
- конспект, виконаний з теми, що вивчалась самостійно;
- тестування, виконання письмової контрольної роботи;
- публікації в науковому, науково-популярному, навчальному виданні тощо за підручниками самостійної навчальної та науково-дослідної роботи.

Критерії оцінювання:

“Відмінно” – заслуговує студент, який успішно виконав контрольну роботу та під час захисту дає логічно побудовані, послідовні, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання, уміло використовує аналіз та вміло підбирає критерії для порівняння загальнотеоретичних понять. Відмінно володіє термінологією при характеристиці різноманітних понять, уміє виділити та оцінювати корінні проблеми в галузі.

“Добре” – заслуговує студент, який володіє повним обсягом знань відповідно до навчальної програми, але припускається помилок у відповіді; не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки та положення; має певні навички аналітичної діяльності, але не завжди може використати їх у відповіді; опрацював усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; використовує для відповіді положення тільки окремих наукових праць; припускається окремих несприятливих помилок при відповіді.

“Задовільно” – заслуговує студент, який виявив знання не менше 2/3 (70 %) навчального матеріалу, але має низький рівень навичок аналітичної роботи, не завжди може використати отриману інформацію при розгляді загальнотеоретичних проблем; виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але припускається помилок та неточностей у відповіді.

“Незадовільно” – виставляється студенту, який виявив істотні помилки у знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових

ПОМИЛОК у виконанні контрольних завдань і не може продовжити навчання без додаткових знань.

Таблиця 1.
Таблиця відповідності шкали оцінювання контрольних робіт та задач студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою
A	Відмінно-відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4
C	Добре – правильна робота з певною кількістю помилок	4
D	Задовільно – непомітно, але зі значною кількістю помилок	3
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	3
FX	Незадовільно – потрібно доопрацювати на перезачу	2
A, B, C, D, E	Зараховано	
FX	Не зараховано	

Приклад оформлення титульного аркуша контрольної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНІ ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ
Кафедра менеджменту та економіки

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

З дисципліни “Економічний аналіз”

Варіант № _____

Студента(-ки) _____ курсу _____ групи
ІНН Європейська школа бізнесу,
Спеціальність “Менеджмент”

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Перевірив: _____
(науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

Приклад оформлення титульного аркуша реферату

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННІ ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ
Кафедра менеджменту та економіки

НАЗВА ТЕМИ

(без слова "тема" і без лапок, великим шрифтом)

Ессе виконав (-ла)

Студент (-ка) __ курсу __ групи

ННІ Європейська школа бізнесу,

Спеціальності "Менеджмент"

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Перезвірів: _____

(науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

1. ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

Для закріплення матеріалу теоретичних знань і практичних навичок по дисципліні студентам пропонується виконати контрольну роботу.

Завдання виконується на аркушах формату А4 на комп'ютері або рукописно з дотриманням вимог нормоконтролю до оформлення матеріалу:

Вимоги нормоконтролю до оформлення матеріалу:

- робота повинна бути виконана технічно і літературно грамотно; надрукована на одній стороні листа формату А4; друкувати з інтервалом 1,5 шт., розмір шрифту – 14;

- текст слід писати, дотримуючись наступних розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм., лівє – 30 мм., праве – 15 мм.;

- всі лінії, букви, цифри і знаки повинні бути одного кольору (чорного);

- сторінки нумерують арабськими цифрами і проставляють в правому верхньому кутку;

- ілюстрації, таблиці слід розташовувати в роботі безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці;

- назва таблиці або рисунка повинна бути короткою і відображати його зміст, і пишеться з великої букви. В кінці назви таблиці або рисунка крапка не ставиться.

Титульний аркуш включається в загальну нумерацію сторінок записки, але номер сторінки не проставляється.

При виконанні завдань варто дотримуватись наступних вимог:

- перед рішенням завдання необхідно привести його умову;
- рішення завдання варто супроводжувати необхідними формулами, розрахунками, короткими поясненнями;

- всі розрахунки показників виробляються з точністю від 0,01 до 0,1%;
- наприкінці роботи вказуються перелік використаної літератури, ставиться підпис студента та дата.

2. ТЕОРИТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

- 1. Поняття аналізу та його основні задачі.
- 2. Предмет та принципи економічного аналізу.
- 3. Зв'язок економічного аналізу з іншими науками.
- 4. Метод економічного аналізу та його основні характеристики.
- 5. Основні етапи проведення економічного аналізу.
- 6. Основні прийоми економічного аналізу.
- 7. Прийом порівняння і його використання в аналізі.
- 8. Прийом групування при аналізі зв'язку між показниками, що вивчаються.
- 9. Поняття та використання прийому виділення "вузьких місць" та "ведучих ланок".
- 10. Типи моделей в економічному аналізі.
- 11. Використання балансової зв'язки в аналізі об'єму реалізованої продукції.
- 12. Інтервальний прийом в економічному аналізі.
- 13. Індексний метод економічного аналізу.
- 14. Прийом дольової участі в економічному аналізі.
- 15. Підходи щодо використання прийому дольової участі.
- 16. Економіко-математичні методи, що використовуються в економічному аналізі.
- 17. Прийом пропорційного ділення.
- 18. Поняття та загальні методологічні принципи організації аналізу.
- 19. Соціологічні методи в економічному аналізі: анкетний метод дослідження, опитування суб'єктів аналізу, проведення експерименту.
- 20. Методи перевірки якості звіту підприємства.
- 21. Визначення основних заходів для стабілізації фінансового стану підприємства.
- 22. Фактори, які впливають на розмір чистого прибутку: їх класифікація на залежні та не залежні від діяльності підприємства.
- 23. Аналіз рентабельності продукції, виробництва, капіталу.
- 24. Основні напрямки аналізу виробництва продукції.
- 25. Фактори, що впливають на обсяг виробництва продукції.
- 26. Підходи аналізу структури асортименту продукції підприємства.
- 27. Фактори рівня реалізації продукції підприємства.
- 28. Підходи аналізу сортності продукції.
- 29. Аналіз впливу зміни якості на економічні показники роботи підприємства.
- 30. Зв'язок ефективності виробництва та рентабельності.
- 31. Як оцінити рух робочої сили?
- 32. Екстенсивні та інтенсивні фактори продуктивності праці.
- 33. Фактори, що впливають на постійний та змінний фонди заробітної плати.
- 34. Поняття абсолютного та відносного фонду заробітної плати.

35. Оцінка забезпеченості матеріальними ресурсами на прикладі окремого матер. Виконання оцінки.

- 36. Фактори, що визначають рівень матеріаломісткості продукції.
- 37. Виконання оцінки впливу матеріаловидачі на обсяг випуску продукції підприємства.
- 38. Фактори, що визначають рівень витрат на привно товарної продукції.
- 39. Схема аналізу витрат на 1 грн. товарної продукції.
- 40. Схема аналізу собівартості товарної продукції підприємства за калькуляційними статтями.
- 41. Модель аналізу прямих матеріальних витрат.
- 42. Модель аналізу прямих витрат на оплату праці.
- 43. Модель аналізу загально виробничих витрат.

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИРІШЕННЯ

Завдання 1.

На основі наведених даних проаналізувати вплив факторів на результативний показник – годинну продуктивність праці одного працівника. Визначити резерви збільшення продуктивності праці.

Показники	Роки		Абсолютне відхилення
	2019	2020	
Обсяг продукції, тис. грн.	37500	43680	
Середньоспівнескока чисельність працівників, ос.	100	120	
Середня кількість днів, відпрацьованих одним працівником	250	260	
Середньогоддинний виробіток одного працівника, грн./ос.			

Завдання 2.

Визначити резерви для зростання обсягу виробництва з врахуванням фактора виробітку одного робітника на основі таких вихідних даних:

Показники	Роки		Відносне відхилення
	2019	2020	
Обсяг продукції, млн. грн	90	63	
Середньоспівнескока чисельність працівників, ос.	150	140	
Середньоспівнескока чисельність робітників, ос.	120	105	
Частка робітників			
Середньорічний виробіток одного робітника, тис.грн./ос.			

Завдання 3.

Визначити коефіцієнт випередження темпів зростання продуктивності праці порівняно з темпами зростання заробітної плати та здійснити його факторний аналіз. Розрахувати абсолютне та відносне відхилення показників. Вихідні дані:

№ з/п	Показники	Роки		
		1	2	3
1	Виробіток одного працівника (тис. грн./ос.)	60,5	75,7	88,0
2	Середньомісячна заробітна плата (грн./міс.)	2115	2560	3120

Завдання 4.

Проаналізувати вплив показника фондоозброєності персоналу на показник фондової діяч. основних засобів за допомогою індексного методу детермінованого факторного аналізу на основі таких вихідних даних:

Показники	Базовий період	Звітний період
Обсяг випуску продукції, тис. грн.	3200	3500
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	80	70
Середньоспискова чисельність працівників, ос.	50	40

Завдання 5.

Здійснити факторний аналіз обсягу виробництва методом відносних різниць

з врахуванням факторів матеріальних витрат та матеріаловіддачі. Вихідні дані:

Показники	Базовий період	Звітний період
Матеріальні витрати, тис. грн.	170	205
Середньорічний виробіток, тис. грн./ос.	90	70
Середньоспискова чисельність працівників, ос.	50	40

Завдання 6.

Провести факторний аналіз операційних витрат за економічними елементами на основі таких вихідних даних:

Показники	Планові показники	Фактичні показники
Матеріальні витрати, тис. грн.	170	150
Витрати на оплату праці, тис. грн.	200	175
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.	50	54
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів, тис. грн.	45	35
Інші витрати, тис. грн.	23	15

Завдання 7.

Проаналізувати вплив факторів на результуючий показник – витрати на одну гривню реалізованої продукції.

Показники	Рік	
	2019	2010
Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	750	550
Матеріальні витрати, тис. грн.	180	160
Витрати на оплату праці, тис. грн.	210	185
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.	60	64
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів, тис. грн.	55	45
Інші витрати, тис. грн.	24	15

Завдання 8.

Проаналізувати ритмічність роботи вузтвеної фабрики за перший квартал з допомогою коефіцієнта ритмічності на основі наведених вихідних даних:

Місяць	Обсяг випуску продукції, тис. грн	
	за планом	фактично
січень	10	90

лютий	10	10
березень	10	11
квітень	10	14

Завдання 9.

На основі балансу (звіту про фінансовий стан) та звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) підприємства (використовуючи звітність підприємства, що є об'єктом виробничої практики) провести діагностику можливості його банкрутства на основі підфакторної Z-моделі Альтмана. Зробити висновки.

Завдання 10.

Використовуючи вихідні дані про діяльність двох підприємств, що виготовляють однотипну продукцію, необхідно розрахувати:

- індивідуальні індекси собівартості продукції по кожному підприємству;
- загальні індекси собівартості (індекс змінного складу, індекс постійного складу, індекс структурних зрушень).

Підприємство	Базовий період	Звітний період		
	собівартість одиниці продукції, грн.	Обсяг виробництва, тис. шт.	собівартість одиниці продукції, грн.	Обсяг виробництва, тис. шт.
ТОВ "Арія"	55,00	180	62,00	300
ТОВ "Марс"	76,50	120	79,00	100

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб./Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. та ін.-К.: Центр учбової літератури, 2021. – 528 с.
2. Антоноск О.П. Економічний аналіз: посіб. / О.П. Антоноск - Київ: «ПраК», 2016. - 320 с.
3. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: Практикум. Київ: «Пра-К», 2016. - 296 с.
4. Мних С.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: підруч. – К.: Київ. Нац. Торг.-екон. Ун-т, 2014. – 540 с.
5. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А. / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдзенко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротпринт. – 2015. – 310 с.
6. Черниш С.С. Економічний аналіз: навчальний посібник / Черниш С.С. – К.: ЦУЛ – 2019. – 312 с.
7. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шипкіна О.О. Економічний аналіз: навч. посібник – Рівне: НУВГП, 2017. – 156 с.
8. Отенко В. І. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. для ВНЗ / Отенко В. І., Іваніченко В. В., Азаренков Г. Ф. – Харків: ІНЖЕК, 2015. – 339 с.

9. Литвін Б. М., Стельмах М. В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник - Хай-Тек Прес, 2016 – 336 с.

Додаток:

1. Кривов'язок І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид. [текст] навч. посіб. / І. В. Кривов'язок. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 456 с.
2. Синькевич Н. І. «Економічний аналіз»: Курс лекцій. – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018р. – 97 с.

3. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посібник / В. М. Микиток, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.]; за ред. В. М. Микитюка. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с.

4. Тринька Л. Я. Економічний аналіз: навч.-метод. посіб. / Л. Я. Тринька, О. В. Ліпчанська. - К.: Алерта, 2013. - 567 с.

5. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б. Є. Грабовельський. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 85 с.

6. Крук О. М. Економічний аналіз: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни студ. спец. 7.050104, 7.050106 усіх форм навчання / О. М. Крук, О. В. Бабенко. - Краматорськ: ДДМА, 2012. - 167 с.

Інформаційні ресурси:

1. База даних SCORUS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scorus.com>.

2. Веб-сайт "Академічна бібліотека онлайн" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.akademich.com.ua/>.

3. Веб-сайт Бібліотеки Конгресу США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.loc.gov/>

4. Веб-сайт Британської бібліотеки (The British Library) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bl.uk/>.

5. Веб-сайт Державної наукової установи "Княжкової палати України імені Івана Федорова" (Київ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net/>.

6. Веб-сайт Національної бібліотеки Франції (Bibliothèque Nationale de France (BNF)) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bnf.fr/>.

7. Веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України (Київ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbpl.org/>.

8. Законодавча база Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

9. Колекція посилань на країні електронні бібліотеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://varecha.com.ua/bib.htm>.

10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

11. Пошукова система GOOGLE АКАДЕМІЯ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scholart.google.com.ua/>.

12. Український літературний портал "Словники України" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slovar.dnipro.ua/dnipro>.

13. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.